OIKEUSMINISTERIÖ

Erityisasiantuntija
Leena Vettenranta

LAUSUNTO

14.11.2017 HE 170/2017 vp

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI SUOMEN METSÄKESKUKSEN METSÄTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriön lausuntoa edellä mainitusta esityksestä. Oikeusministeriö toteaa asiasta seuraavaa.

Esillä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettua lakia (419/2011; metsätietolaki) muutettavaksi siten, että julkisten ympäristötiedoiksi katsottavien metsätietojärjestelmän tietojen luovittaminen olisi mahdollista ilman nykyistä henkilötietojen luovuttamista koskevaa menettelyä ja metsävaratiedot olisivat kaikkien saatavilla. Ehdotukseen sisältyy myös eräitä henkilötietojen suojaan ja metsävaratietojen virheettömyyteen liittyviä säännöksiä.

Ehdotus liittyy osaltaan pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteeseen parantaa julkisten tietovarantojen hyödyntämistä. Tietovarantojen parempaan hyödyntämiseen liittyy myös Euroopan unionin komission Suomelle syksyllä 2015 antama virallinen huomautus 2015/2125, jonka mukaan Suomi ei ollut täyttänyt kaikkia ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin 2003/4/EY (ympäristötietodirektiivi) 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan. Suomi ilmoitti marraskuussa 2015 komissiolle muuttavansa metsätietolakia siten, etteivät henkilötietojen suojaa koskevat säännökset rajoittaisi julkisten ympäristötietojen luovuttamista. Käytännössä tämä merkitsee, että nämä tiedot olisivat kaikkien saatavilla eikä niihin kohdistuvia tietopyyntöjä tarvitsisi perustella. Kesällä 2016 komissio antoi Suomelle perustellun lausunnon, jossa se toisti aiemmassa virallisessa huomautuksessa esittämänsä huomiot ympäristötietodirektiivin täytäntöönpanosta metsätietojärjestelmän osalta.

Oikeusministeriö on keskustellut esityksen valmistelun aikana maa- ja metsätalousministeriön valmistelijoiden kanssa asiaan liittyvistä perustuslaillisista ja muista toimialaansa kuuluvista kysymyksistä, kuten henkilötietojen suojasta ja metsävaratietojen julkisuudesta. Lisäksi se on antanut maa- ja metsätalousministeriölle esityksen valmistelun aikana kaksi lausuntoa (OM 122/43/2016 ja OM 228/43/2016). Oikeusministeriön esittämät kommentit ja näkökohdat on otettu huomioon esillä olevan esityksen valmis-

Käyntiosoite Eteläesplanadi 10 HELSINKI | **Postiosoite** PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO | **Puhelin** 02951 6001 | **Faksi** 09 1606 7730 | **Sähköpostiosoite** oikeusministerio@om.fi

telussa. Myös ehdotettujen säännösten suhdetta perustuslakiin, ennen muuta sen 10 §:n 1 momentin yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa ja 12 §:n 2 momentin viranomaisten asiakirjojen ja muiden tallenteiden julkisuutta koskeviin säännöksiin käsitellään esityksen perusteluissa asianmukaisesti. Siellä tuodaan esiin muun muassa perusteet sille, miksei ympäristötietojen luovuttamista siten, etteivät tiedot sisällä maanomistajan nimi-, osoite- ja muita yhteystietoja taikka henkilötunnusta, ole perusteltua eikä tarpeen sitoa yksityisyyden suojan keskeisiin periaatteisiin kuuluvaan tietojen käyttötarkoitukseen. Oikeusministeriö yhtyy tähän näkemykseen ja katsoo, ettei esitykseen sisältyvissä säännösehdotuksissa ole muutoinkaan perustuslaillisia ongelmia. Oikeusministeriöllä ei ole muiltakaan osin huomautettavaa hallituksen esitykseen sisältyvistä metsätietolain muutosehdotuksista, vaan se kannattaa niitä.